

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın *İçişleri Bakanı Süleyman Soylu* tarafından Anayasa'nın 98 inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.


Muazzez ORHAN IŞIK

Van Milletvekili

Mülteci Dayanışma Ağı'nın 4 Aralık 2020 Tarihinde Van'da açıkladığı raporunda mültecilerin maruz kaldığı sistematik sömürü ve ayrımcılık örnekleri ve çözüm önerileri listelenmiştir. Raporda, sorunun çok uluslu ve çok boyutlu yapısı açıkça ortaya konulmuş, ne kamunun ne de sivil toplumun gerektirdiği ölçüde soruna hak temelli ve çözüm odaklı yaklaşmadığı ifade edilmiştir. İnsan kaçakçılarının uluslararası şebekeler ile bağlantılı olduğu, yerli sorumluların yeterince soruşturulmadığı gözlemlenmiştir. Sınırdaki görev yapan kolluk görevlileri de dahil kamu görevlilerinin ihmal ve gözetiminde insan yaşamının hiçe sayıldığı ve yüzlerce mültecinin ölümüyle, açlıkla, aşağılanma ve ayrımcılıkla yüz yüze kaldığı bu süreç, kadın ve çocuk mülteciler için daha da zorlu yaşanmaktadır. Van gölü ve çevresinde yeterince denetim yapılmadığı yaşanan kitlesel ölümlerden bilinmektedir. Mültecilerin batı ülkelerine karşı bir şantaj politikasına araç kılınması bu süreci insan pazarına dönüştürmektedir. Sınır hatlarını ölmeden aşabilen binlerce mülteci güvencesiz, karın tokluğuna, ücret verilmeden, çok uzun sürelerle çalıştırılmaktadır.

Özellikle kadın ve çocuk mültecilere yönelik saldırılar mevcut şiddet ve sömürü kültürünün uzantısı olarak en korunaksızlardan olan bu nüfusu tehdit etmektedir. Mülteci kadınların yaşadıkları şiddet türlerinden bir diğeri ise para karşılığı veya toplumsal baskıdan dolayı evliliğe zorlanmalarıdır. Özellikle kız çocukları bu duruma daha fazla maruz kalmakta ve cinsel istismar ve sömürüye daha da açık hale gelmektedir. Yardım vaadi veya geri gönderme tehdidi kadın ve çocukları göç yolunda her türlü istismar ve şiddete karşı savunmasız bırakmaktadır. Geri Gönderme Merkezleri'nde yaşanan istismar olayları basına yansımıyor çünkü geri gönderilmekle tehdit edilen kadınlar sessiz kalmaya mecbur bırakılıyor. Van ilinde bulunan Kurubaş Geri Gönderme Merkezi'nde yaşanan, merkezde görevli olan 3 kişinin mülteci bir kadına tecavüz etme olayı kamuoyuna yansımıştır. Söz konusu kişinin sığınma talebinin olumlu karşılanması ve gerekli sosyo-psikolojik desteğin verilmesi insan haklarının gereğidir.

Bu bağlamda;

1. Türkiye’de 2010-2020 yılı içerisinde Türkiye’de tespit edilen kadın mülteci, sığınmacı ve göçmen sayısı kaçtır?
2. 2010-2020 yılları arasında Türkiye sınırlarını geçerken yakalanan kadın sayısı kaçtır? Bu kişilerden; “mülteci, şartlı mülteci veya ikincil koruma statüsü” başvurusu yapan kişi sayısı kaçtır?
3. BM 1951 Cenevre Sözleşmesi gereği sığınma hakkı talebi neden ivedilikle kayıt alınmamaktadır? Sığınma hakkı taleplerinin dikkate alınmadığı ve kayda geçirilmediği iddiası gerçek midir? Bu hakkın uygulanması hangi mekanizmalarla denetlenmektedir?
4. Türkiye’de yakalanan mülteci kadınların temel insan haklarını koruyan mekanizmalar nelerdir?
5. 2010-2020 yılları arasında Türkiye sınırlarını geçerken veya Türkiye içinde geçiş amacıyla hareket halinde iken güvenlik güçlerinin ateşi sonucu yaşamını yitiren mülteci kadın sayısı kaçtır? Bu nedenle yargılan güvenlik gücü sayısı nedir?
6. 2020 yılı içerisinde Van’da toplam kaç mülteci geri gönderme merkezlerinden geri gönderilmiştir. Son 10 yılda sınırdışı edilen mülteci kadın sayısı kaçtır?
7. Van’da Z.M isimli kadın mülteciye 22 Temmuz günü tecavüz eden Y.V. ile İ.H.K isimli kamu görevlileri hakkında adli ve idari soruşturma başlatılmış mıdır? Bu kişiler dışında Geri Gönderme Merkezi yönetiminde hakkında soruşturma yürütülen kamu görevlisi var mıdır?
8. 2010-2020 yılları arasında mültecileri dolandırdığı, saldırdığı veya tecavüz ettiği için yaptırıma tabi tutulan kişi sayısı kaçtır? Bunların ne kadarı kamu görevlisidir? Bunların ne kadarı polis, asker, jandarma ve korucudur?
9. 2010-2020 yılları arasında Türkiye’de mültecilere yönelik suç işleyen kaç kişi hakkında cezai tedbirler uygulanmıştır?
10. 6458 Sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu gereği “sığınma hakkı” başvurusunda bulunan mülteci kadın sayısı kaçtır? Bu başvurulara ne kadar süre içerisinde yanıt verilmektedir? Olumlu yanıt verilen sayısı 2019 ve 2020 yılları için kaçtır?
11. Mülteci kadınların yaşam hakkının korunması, taciz, tecavüz ve ölümlerin olmaması için hangi tedbirleri alacaksınız?